

Zaciąganie zobowiązań przez dłużnika w przedpolu niewypłacalności w kontekście art. 286 Kodeksu Karnego (oszustwo)

Zaciąganie zobowiązań stanowi naturalny element prowadzonej działalności gospodarczej, niemniej jednak w określonych sytuacjach zawieranie umów może wiązać się z popełnieniem czynu zabronionego. W szczególności przykładów takich doświadcza praktyka postępowań karnych, w ramach

których toczy się wiele postępowań z art. 286 KK wobec osób zaciągających zobowiązania w przedpolu upadłości dłużnego przedsiębiorstwa. Wierzyciel, będący inicjatorem takiego postępowania, często czuje się oszukany przez dłużnika, twierdząc, że zawarł on umowę z pełną świadomością braku możliwości wywiązania się z niej, a tym samym z zamiarem pokrzywdzenia wierzyciela.

W II 2018 r. biegły Marcin Kubiczek wydał kolejną opinię sądową w sprawie karnej z art. 286 KK, toczącej się przed Sądem Okręgowym, na okoliczność ustalenia m.in. następujących okoliczności:

- kondycji finansowej osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą według stanu na wskazany moment, w szczególności na okoliczność ustalenia składu i wartości majątku obrotowego przedsiębiorstwa, ze wskazaniem, czy w skład majątku wchodziły składniki płynne, umożliwiające spłatę wszystkich zobowiązań oskarżonego oraz na okoliczność ustalenia wysokości oraz struktury zadłużenia w tym czasie, ze wskazaniem wysokości zobowiązań długoterminowych oraz krótkoterminowych,
- czy sytuacja majątkowa, finansowa i gospodarcza przedsiębiorstwa oskarżonego umożliwiała we wskazanym czasie terminową spłatę wszystkich wymagalnych zobowiązań zgodnie z treścią zawartych przez oskarżoną umów, a w szczególności czy sytuacja pozwalała na wykonanie zobowiązań wobec pokrzywdzonej spółki,

- czy i kiedy - przy zachowaniu przeciętnej staranności - oskarżony mógł uzyskać wiedzę, że we wskazanym czasie nie będzie w stanie terminowo wykonać wszystkich zobowiązań pieniężnych wynikających z umów z kontrahentami,
- czy analiza znajdujących się w aktach sprawy wydruków historii rachunków bankowych wskazuje na dokonywanie we wskazanych latach wypłat znacznych kwot (tzw. wypłat właścicielskich) lub na dokonywanie zakupów dóbr niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Niniejsza sprawa toczy się po raz drugi przed Sądem I instancji, ponieważ w toku kontroli międzyinstancyjnej Sąd apelacyjny dostrzegł, że w niniejszej sprawie - w szczególności biorąc pod uwagę typizację czynu - ustalenia Sądu nie mogą być pozbawione dowodu z opinii biegłego sądowego.

W treści sporządzonej opinii sądowej, biegły Marcin Kubiczek ustosunkował się do tezy dowodowej określonej przez Sąd Okręgowy, dokonując analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstwa w okresie istotnym dla stanu faktycznego w sprawie. Nadto, w treści opinii wskazano kiedy, biorąc pod uwagę dostępne dla biegłego sądowego dane i przy zachowaniu przeciętnej staranności, oskarżony mógł powziąć świadomość, że nie będzie mogła uregulować swoich zobowiązań wobec kontrahentów.

Nie ulega wątpliwości, że **w wielu stanach faktycznych opinia biegłego stanowi niezbędną element materiału dowodowego w sprawach z art. 286 KK, bowiem ustalenie rzeczywistego potencjału finansowego dłużnego przedsiębiorstwa w określonej jednostce czasu zazwyczaj wymaga wiadomości specjalnych.** Ustalenia dla celów art. 286 KK oparte są również na próbie eksperckiej rekonstrukcji świadomości kadry zarządzającej w istotnym dla sprawy okresie oraz próbie odtworzenia zakresu danych i informacji, które przy zachowaniu należytej staranności powinny być znane kadrze zarządzającej.

Bartosz Sokół

Prawnik. Partner Kancelarii MARCIN KUBICZEK.

